

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 276/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Ch., a. s., H., zastúpenej advokátom JUDr. D. F., H., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 15 Er/2835/2001-121 z 24. januára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Ch., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2012 doručená sťažnosť spoločnosti Ch., a. s., H. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 Er/2835/2001-121 z 24. januára 2012.

Uznesením okresný súd vo veci oprávneného Ing. E. Č., správcu konkurznej podstaty úpadcu Ch., a. s., (ďalej aj „Ch., a. s.“), proti povinnému Mestu H. o vymożenie 45 487,98 € s prísl. rozhodol, že

„Návrh povinného na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a na jej zastavenie zamieta.

Návrh na zmenu účastníka konania na strane oprávneného na Ch., s. r. o., H., zamieta.

Návrh oprávneného na zastavenie exekúcie zamieta. “.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že hoci nebola účastníkom tohto konania, tvrdí, že ako právnickej osobe jej uvedeným rozhodnutím okresného súdu boli porušené základné práva a oprávnené záujmy. Odôvodnila to tým, že spoločnosť Ch., a. s., nie je a ani nemôže byť účastníkom exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 Er/2835/2001. Návrh na vykonanie exekúcie podaný 20. novembra 2001 je nulitný a neplatný od samého počiatku, pretože nebol podaný oprávnenými osobami a v čase jeho podania už právo z exekučného titulu prešlo na základe zmluvy o odplatnom postúpení pohľadávky z 22. marca 2011 v znení dodatku č. 1 z 26. marca 2001 z tejto spoločnosti (ako postupcu) na iný subjekt – spoločnosť Ch., s. r. o., H. (ako postupníka, ďalej len „Ch., s. r. o.“). Na základe zmlúv o postúpení pohľadávok z 30. novembra 2011, 18. decembra 2003, 25. marca 2004, 31. marca 2005 a 25. augusta 2006 uzatvorených medzi spoločnosťou Ch., s. r. o. (ako postupcom) a sťažovateľkou (ako postupníkom) došlo k postúpeniu časti pohľadávky (75,90 %), ktorá bola predmetom exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 Er 2835/2001. Sťažovateľka sa tak stala čiastočným vlastníkom pohľadávky, pre vymożenie ktorej sa viedlo exekučné konanie, v priebehu ktorého bolo vydané aj touto sťažnosťou napadnuté uznesenie. Z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie spoločnosti Ch., a. s., v danom prípade vôbec nemalo byť vydané poverenie exekútorovi na vykonanie exekúcie, a pokiaľ už vydané bolo, okresný súd mal exekúciu bezodkladne zastaviť. Podľa názoru sťažovateľky je nesprávny a v rozpore s existujúcim stavom aj záver okresného súdu o zamietnutí návrhu na zmenu účastníka konania na strane oprávneného na spoločnosť Ch., s. r. o. Týmto rozhodnutím okresný súd neumožnil právnomu predchodcovi sťažovateľky (ako právnomu nástupcovi pohľadávky

od pôvodného vlastníka spoločnosti Ch., a. s.) stať sa účastníkom exekučného konania, čím došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka tvrdí, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu nie je dostatočne presvedčivé. Uvedenú skutkovú a právnu argumentáciu sťažovateľka ako dotknutá osoba oznámila podaním z 5. decembra 2011 aj okresnému súdu, ktorý napriek tomu rozhodol v rozpore so skutkovým a právnym stavom veci. Keďže okresný súd fakticky neuznal vlastnícke právo právneho predchodcu sťažovateľky k pohľadávke, ktorá bola predmetom výkonu rozhodnutia v uvedenom exekučnom konaní, fakticky jej odňal možnosť vymôcť si v tomto exekučnom konaní svoju pohľadávku.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu jej nebolo doručované z dôvodu, že nebola účastníčkou exekučného konania pred okresným súdom. Keďže účastníci tohto konania odvolanie proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu nepodali, toto nadobudlo právoplatnosť 10. marca 2012.

Sťažovateľka v petite sťažnosti žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že uznesením okresného súdu č. k. 15 Er/2835/2001-121 z 24. januára 2012 bolo porušené jej základné právo „na prístup k súdu a na spravodlivé súdne konanie upravené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR“, aby uvedené rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že okresný súd uznesením č. k. 15 Er/2835/2001-121 z 24. januára 2012 (pozri s. 2 tohto rozhodnutia) neumožnil jej právnenému predchodcovi (ako právnenému nástupcovi pohľadávky od pôvodného vlastníka) stať sa účastníkom exekučného konania (na strane oprávneného) vedeného pod sp. zn. 15 Er/2835/2001, čím došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže okresný súd fakticky neuznal vlastnícke právo právneho predchodcu sťažovateľky k pohľadávke, ktorá bola predmetom výkonu rozhodnutia v uvedenom exekučnom konaní, fakticky jej odňal možnosť vymôcť si svoju pohľadávku v tomto exekučnom konaní. Podaním z 5. decembra 2011 sťažovateľka ako dotknutá osoba oznámila okresnému súdu všetky okolnosti, za ktorých (ešte pred podaním návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie) došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom výkonu rozhodnutia v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 15 Er/2835/2001, no napriek tomu okresný súd rozhodol v rozpore so skutkovým a právnym stavom veci.

Preskúmaním sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že je potrebné ju odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z viacerých dôvodov:

1. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že jeho kompetencie nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom.

Ak fyzická osoba alebo právnická osoba podá ústavnému súdu návrh na začatie konania vo veciach, ktoré zjavne nepatria do jeho právomoci, ústavný súd tento odmietne už pri jeho predbežnom prerokovaní (podobne PL. ÚS 2/96).

Ústavný súd zastáva názor, že predtým, ako sťažovateľka uplatnila ochranu svojho „základného práva na prístup k súdu“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažnosťou podanou ústavnému súdu, mala možnosť brániť toto právo pred všeobecnými súdmi, ktoré v prvom rade poskytujú ochranu označenému právu, ktorého porušenie namieta.

Sťažovateľka uviedla, že nebola účastníčkou predmetného exekučného konania, v ktorom bolo vydané aj ňou napadnuté rozhodnutie okresného súdu. Porušenie svojho „základného práva na prístup k súdu“ odvodzuje od toho, že okresný súd zamietol návrh jej právneho predchodcu (ako právneho nástupcu pohľadávky od pôvodného vlastníka) na zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného, čím jej fakticky odňal možnosť vymôcť si v tomto konaní svoju pohľadávku. Účastníci konania proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu (vrátane uvedeného výroku) nepodali opravný prostriedok, a teda nadobudlo právoplatnosť.

Vymedzenie okruhu účastníkov exekučného konania, resp. procesné nástupníctvo účastníkov konania, upravujú ustanovenia § 37 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

„Pochybenie v základnom konaní spočívajúce v tom, že nebol rešpektovaný prechod práva alebo povinnosti, nemožno naprávať v exekučnom konaní prostredníctvom zmeny alebo zámény účastníkov tohto konania.“ (Mazák, J.: Exekučný poriadok. Komentár. IURA EDITION 2002, § 37).

Samotná sťažovateľka sa postavenia účastníka predmetného exekučného konania, resp. procesného nástupníctva v tomto konaní, nedomáhala. Jej podanie z 5. decembra 2011 nemožno považovať za účinný právny prostriedok ochrany jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ ide o odopretie prístupu k (všeobecnému) súdu.

Okrem toho, z napadnutého rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že exekučné konanie dosiaľ nebolo ukončené. Aj vo svojom podaní z 5. decembra 2011 sťažovateľka uviedla, že podľa jej vedomosti ešte v roku 2002 bolo podané späťvzatie návrhu na vykonanie exekúcie, o ktorom okresný súd dosiaľ nerozhodol.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 310/07)

2. Ústavný súd hodnotí sťažnosť sťažovateľky aj ako podanú zjavne neoprávnenou osobou. V zmysle ustanovenia § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Sťažnosť však nemôže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv a slobôd iných osôb, nie svojich (I. ÚS 56/98).

Zo sťažnosti a najmä z priložených príloh vyplýva, že táto nebola účastníčkou konania pred všeobecným súdom, a preto ani všeobecný súd nemohol porušiť jej základné práva a slobody, ktorých porušenie by sťažovateľka mohla namietat' v konaní pred

ústavným súdom. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd sťažnosť odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch v nej uvedených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2012